

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2021/892)

Nya riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga Hemställan från socialnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga godkänns i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet.
2. Gällande riktlinjer för familjehemsvård för barn och ungdom, dnr 325-577/2013, upphävs.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Ny lagstiftning och nya föreskrifter har trätt i kraft inom området familjehemsvård för barn och unga. Ändringarna rör bland annat socialtjänstens och regionernas ansvar vid uppföljning av placerade barns hälsa samt socialtjänstens skyldighet när det gäller övervägande av behov av vårdnadsöverflyttning. Socialstyrelsen har också gett ut nya vägledningar och handlägningsstöd som påverkar arbetet med familjehemsvård. Förslaget till nya riktlinjer har uppdaterats i enlighet med de nya regelverken och rekommendationerna. Även barnrättsperspektivet har setts över och förtydligats i och med att barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Skolan som skyddsfaktor och vikten av en fungerande skolgång för barn i familjehem har särskilt poängterats i de nya riktlinjerna. För att förenkla för läsaren har riktlinjernas struktur setts över och i förslaget finns också tydligare hänvisningar till bland annat Socialstyrelsens föreskrifter, allmänna råd och handböcker i syfte att göra det lättare att hitta fördjupad information.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd. Utbildningsförvaltningen har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret ser positivt på att riktlinjerna har uppdaterats så att de är förenliga med aktuellt regelverk och på att barnrättsperspektivet har förtydligats.

Utbildningsförvaltningen anser att det är positivt att vikten av skolgång tydligt lyfts fram i riktlinjerna; förvaltningen har inga ytterligare synpunkter.

Farsta stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget och att riktlinjerna uppdateras så att de är förenliga med aktuellt regelverk och att barnrättsperspektivet har förtydligats.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till de nya riktlinjerna över lag och välkomnar att barnrättsperspektivet har stärkts och att kapitlet om uppföljning enligt BBIC (Barnets behov i centrum) har förtydligats.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiv till de nya riktlinjerna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget till nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk, gällande ett par punkter önskas dock förtydliganden.

Södermalms stadsdelsnämnd ser mycket positivt på att de nya riktlinjerna lyfter fram vikten av en fungerande skolgång för barn som är placerade.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att förslaget till nya riktlinjer väl möter behovet av ett praktiskt stöd i handläggningen av ärenden avseende familjehemsvård.

Mina synpunkter

Samhället ska vara den bästa föräldern för de barn och unga som kommer i dess vård. Stadens nya riktlinjer för familjehemsvård är ett komplement till riktlinjerna för handläggning och dokumentation av ärenden gällande barn och unga, som uppdaterats tidigare under mandatperioden. I och med de nya riktlinjerna för familjehemsvård har Stockholm nu styrdokument på plats som syftar till att utsätta barn och unga tas om hand på bästa sätt och i enlighet med den senaste kunskapen.

Det sker många förändringar på området, såväl på grund av att barnrättsperspektivet stärks inom lagstiftningen som förändringar i socialtjänstens övergripande arbetssätt i riktning mot tidiga och evidensbaserade insatser, och framväxten av ny kunskap och forskning.

Som stadsledningskontoret redogör för i sitt tjänsteutlåtande har vissa förändringar skett jämfört med den utremitterade versionen av riktlinjerna. Några finns bland annat en hänvisning till Socialstyrelsens kunskapsstöd för att förebygga fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott bland barn och unga. Där listas olika metoder som har evidens och som följaktligen rekommenderas, exempelvis Treatment Foster Care Oregon (TFCO).

TFCO är en modell som innebär klart lägre dygnskostnad och bättre resultat än en traditionell placering vid Statens institutionsstyrelse, men kapaciteten är i dagsläget begränsad i Sverige. Jag ser framför mig att socialtjänsten kommer att behöva bygga upp en förmåga att sätta in TFCO och andra evidensbaserade metoder under åren som kommer. När samhället gör ett så omfattande ingrepp som en placering innebär för barn och familj, så har vi också en skyldighet att använda de metoder som vi vet leder till positiv förändring.

Många placerade barn har väsentligt sämre fysisk och psykisk hälsa och tandstatus än andra barn, vilket har en märkbar påverkan på deras förutsättningar och framtid. Trots att det finns tydliga nationella föreskrifter om att socialnämnderna ska se till att barnen genomgår hälsoundersökning i samband med placering och att deras hälsa följs upp under placeringen, så visar studier att så inte alltid sker. Jag vill därför understryka vikten av att stadsdelsnämnderna säkerställer att barnens hälsa undersöks och följs upp.

De nya riktlinjerna lyfter fram skolans betydelse som skyddsfaktor och slår fast att Skolfam ska erbjudas alla barn med placering och skolgång i Stockholms län. Skolfam, där socialtjänst, skola och familjehem samverkar teambaserat kring barnets skolgång, utgör ett bra exempel på hur socialtjänsten kan gå vidare från att endast följa upp skolnärvaron till att också följa upp skolresultaten. Jag vill särskilt understryka vikten av att socialtjänsten följer upp skolresultaten för alla placerade barn.

Införandet och permanentandet av Skolfam i Stockholm har bidragit till att förändra livet för några av våra mest utsatta barn. Jag ser inför framtiden att det finns ett behov, som kan förutsätta ändrade föreskrifter på nationell nivå, av att ge barn som Stockholm har placerat likvärdig tillgång till stöd med skolgången oavsett var någonstans i landet placeringen sker.

Jag hänvisar i övrigt till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Nya riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga, slutlig version
3. Nya riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga med spårade ändringar efter remissrundan

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi välkomnar de nya riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga, men vi beklagar att hanteringen av remissen har dragit ut på tiden och att inga nya riktlinjer kommit på plats än. Socialnämnden behandlade förslaget på nya riktlinjer i juni 2021, och först 11 månader senare kommer ärendet upp i kommunstyrelsen. Under det gångna året har flera granskningsrapporter påvisat att det finns utrymme att förbättra bland annat uppföljningen av placerade barn och barns delaktighet i beslutsfattandet, därför är det bekymmersamt att färdigställandet av de nya riktlinjerna inte har hanterats mer skyndsamt.

I de nya riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga finns flera nya förbättringar för barn som placeras i familjehem och ny lagstiftning är också på gång inom området. Ett förstärkt barnrättsperspektiv är välkommet och det återspeglas även i riktlinjerna. Ett viktigt utvecklingsområde framåt är att utarbeta arbetssätt och rutiner för att främja barn och ungas rätt att vara delaktiga och komma till tals i vården, samt möjlighet att rapportera missförhållanden.

I remissrundan lyfte vi flera konkreta punkter som vi ville se förtydligade i riktlinjerna och vi tycker att det är synd att dessa inte har hörsammats i det reviderade förslaget som framlagts. Vi vill därför återigen poängtera att vi gärna hade sett ett förtydligande i riktlinjerna om att syskon ska placeras tillsammans där det bedöms lämpligt. Att barn inte ska behöva skiljas från hela sin familj vid en placering är något som barnen i samhällsvården själva rapporterat som viktigt. Vikten av att behålla kontakt med sina syskon betonas även i Socialstyrelsens riktlinjer.

Vi ställde oss frågande till att riktlinjerna lägger särskild vikt vid familjehemmets roll som god skolförälder men noterar att inga revideringar gjorts under styckena som bär formuleringar om detta. Vi menar att skrivningarna om detta kan leda till svåra bedömningar om vad det innebär att vara en god skolförälder, och det är viktigt att komma ihåg att barn som placeras kan ha många olika problemområden utöver skolan. Bedömningen om vad som är särskilt viktigt för det enskilda barnet bör avgöras av respektive socialsekreterare i vårdplanen. För vissa barn i familjehem kan det vara vikti-

gare med personer som ger trygghet, stabilitet och känslomässigt stöd till barnet, även om det såklart inte utesluter att de också kan och bör vara bra skolföräldrar. Stadens egna granskningar har visat att uppföljningen av placerade barns hälsa brister och här behövs mer göras för att hälsoundersökningar samt tandundersökning görs och att hälsokorten används för alla barn.

I utredningen av ett familjehem anser vi att det är viktigt att socialsekreteraren alltid frågar hur ett familjehem ställer sig till att ta emot barn av olika åldrar, kön, religion, sexuell läggning eller identitet. I dagsläget framgår det inte alltid tydligt huruvida dessa frågor kommer på tal under utredningen och vi ser självklart ett värde i att dessa frågor ställs till varje familjehem. Inget barn ska riskera att hamna i ett hem som inte accepterar barnet för vem barnet är.

Slutligen anser vi att det för barnens bästa skyndsamt ska upprättas ett nationellt register över familjer och jourhem så att olämpliga hålls utanför systemet. Ett sådant register skulle möjliggöra för kommunerna att dra nytta av varandras erfarenheter. Vi anser också att all jour- och familjehemsvård ska gå via kommunen då detta är myndighetsutövning och utförande av ett så viktigt uppdrag som barns uppväxt- vilket vidare inte bör vara något som företag kan göra vinst på. Vi hoppas också att staden vidare arbetar med att förbättra kvalitén och egenkontrollen för familjehemsvården då det fortfarande är så att få vårdnadsöverflyttar görs och senaste året minskade till antalet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga godkänns i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet.
2. Gällande riktlinjer för familjehemsvård för barn och ungdom, dnr 325-577/2013, upphävs.

Stockholm den 18 maj 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jan Jönsson

Hans Altsjö

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) och Rashid Mohammed och Sara Stenudd (båda V) med hänvis-

ning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Ny lagstiftning och nya föreskrifter har trätt i kraft inom området familjehemsvård för barn och unga. Ändringarna rör bland annat socialtjänstens och regionernas ansvar vid uppföljning av placerade barns hälsa samt socialtjänstens skyldighet när det gäller övervägande av behov av vårdnadsöverflyttning. Socialstyrelsen har också gett ut nya vägledningar och handlägningsstöd som påverkar arbetet med familjehemsvård. Förslaget till nya riktlinjer har uppdaterats i enlighet med de nya regelverken och rekommendationerna. Även barnrättsperspektivet har setts över och förtydligats i och med att barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Skolan som skyddsfaktor och vikten av en fungerande skolgång för barn i familjehem har särskilt poängterats i de nya riktlinjerna. För att förenkla för läsaren har riktlinjernas struktur setts över och i förslaget finns också tydligare hänvisningar till bland annat Socialstyrelsens föreskrifter, allmänna råd och handböcker i syfte att göra det lättare att hitta fördjupad information.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2021 följande.

1. Socialnämnden godkänner förslaget till revidering av riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga.
2. Ärendet överlämnas för vidare beslut till kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Lotten Hammar m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) som instämde i det särskilda uttalandet från Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Lotten Hammar m.fl. (S).

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslaget till revidering av riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd. Utbildningsförvaltningen har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att riktlinjerna har uppdaterats så att de är förenliga med aktuellt regelverk och på att barnrättsperspektivet har förtydligats. Det är också positivt att det i riktlinjerna finns med tydliga hänvisningar till nationella styrande och stödjande dokument. Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak bakom förslaget till nya riktlinjer, men ser behov av några mindre justeringar som också har lyfts fram från andra nämnder i remissvar och därefter stämts av med socialförvaltningen.

Stadsledningskontoret noterar att det sedan beslut om framställan om nya riktlinjer fattades i socialnämnden har tillkommit ett kunskapsstöd hos Socialstyrelsen som riktlinjerna bör hänvisa till: *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott - Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år.*

Stadsledningskontoret föreslår vidare en justering av en formulering rörande släktbegreppet. På sidan 12 i förslaget står att släktbegreppet har olika innebörd i olika kulturer och kan vara mycket vidare ”än i traditionell svensk mening”. I detta fall skulle det räcka att konstatera att släktbegreppet har olika innebörd i olika kulturer, skrivningen i traditionell svensk mening bedöms överflödigt.

Stadsledningskontoret föreslår också några förtydliganden. På sidan 6 bör en mening som tydliggör vilka tidsgränser som gäller läggas till i slutet av stycket om jourhem, exempelvis ”Ett barn får inte vårdas i ett jourhem längre tid än två månader räknat från den tidpunkt då nämndens utredning avslutades, om det inte finns särskilda skäl”. På sidan 27 bör en mening läggas till som anger vad som gäller för studiebidrag vid placering. Följande mening skulle kunna läggas i stycket om Allmänt barnbidrag: ”Vad gäller studiebidrag kan det se olika ut. Frågan om avdrag bör diskuteras mellan familjehemmet, den unge och socialtjänsten om det inte är uppenbart olämpligt.”

Slutligen bör avsnittet om hedersproblematik på sidan 14 kompletteras med en formulering om pojkar som också utsätts för hedersproblematik, samt ett förtydligande

om att den typen av problematik inte bara gäller ensamkommande barn och ungdomar, exempelvis: ”Hedersproblematik kan drabba såväl flickor som pojkar och förekommer inte bara bland ensamkommande barn och unga.”

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen anser att det är positivt att vikten av skolgång tydligt lyfts fram i riktlinjerna; förvaltningen har inga ytterligare synpunkter.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 10 februari 2022 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till nya riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget och att riktlinjerna uppdateras så att de är förenliga med aktuellt regelverk och att barnrättsperspektivet har förtydligats.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till de nya riktlinjerna över lag och välkomnar att barnrättsperspektivet har stärkts och att kapitlet om uppföljning enligt BBIC (Barnets behov i

centrum) har förtydligats. Förvaltningen ser det också som positivt att riktlinjerna innehåller löpande hänvisningar. Vidare är det en förbättring att riktlinjerna innehåller förtydliganden kring placeringar enligt LSS och ett kapitel om ensamkommande barn och ungdomar.

Förvaltningen vill lyfta att ytterligare förtydliganden kan vara av värde för de socialsekreterare som ska använda riktlinjerna i sitt dagliga arbete:

- På sidan 6 angående jourhem vore det en fördel om tidsgränser framgår.
- Angående avdrag för bidrag vid placering nämns endast barnbidrag. Det vore en fördel om det framgår att avdrag även gäller studiebidrag.
- Avsnittet om hedersproblematik bör kompletteras med en formulering om pojkar som också utsätts för hedersproblematik, samt ett förtydligande om att den typen av problematik inte bara gäller ensamkommande barn och ungdomar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till de nya riktlinjerna. Riktlinjerna är lätta att läsa och uppbygget är överskådligt. Förvaltningen föreslår att det kan göras ett förtydligande kring att socialtjänsten bör öppna en ny utredning vid omplacering enligt SoL.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen Nya riktlinjer för familjehemsvård för barn och unga.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget till nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk. Riktlinjerna bedöms också vara konkreta och användarvänliga. Gällande ett par punkter önskas dock förtydliganden. Det gäller dels skrivningen kring släkt-begreppet och dels skrivningen rörande de fall när utredning avbryts.

På sidan 12 i förslaget står det: *Observera att släktbegreppet har olika innebörd i olika kulturer och kan vara mycket vidare än i traditionell svensk mening.* I detta fall skulle det räcka att konstatera att släktbegreppet har olika innebörd i olika kulturer, skrivningen *i traditionell svensk mening* bedöms överflödigt.

Gällande de fall familjehemmet inte kan godkännas och utredning avbryts, står det på sidan 18: *Det fattas dock inget formellt beslut då utredningen avbryts och utredarens ställningstagande kan följaktligen inte överklagas.* Här önskar förvaltningen ett förtydligande. Då det fattas formella beslut om att inleda utredning efterfrågas vägledning kring hur den pågående utredningen ska hanteras.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Anders Göransson m.fl. (S) och Frida Nehrfors Hultén m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Antonia Simon (Fi) som instämde i det särskilda uttalandet från (S) och (V).

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de nya riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga. De har förtydligats och sätter fokus på familjehemsplacerade barns rättigheter och tydliggör socialtjänstens och andra huvudmäns ansvar. Förvaltningen ser mycket positivt på att de nya riktlinjerna lyfter fram vikten av en fungerande skolgång för barn som är placerade.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2022 följande.

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Det är förvaltningens mening att förslaget till nya riktlinjer väl möter behovet av ett praktiskt stöd i handläggningen av ärenden avseende familjehemsvård. Ett förtydligt barnrättsperspektiv välkomnas särskilt liksom de förändringar som gjorts avseende dokumentets disposition.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Lotten Hammar m.fl. (S) enligt följande.

I de nya riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga finns flera nya förbättringar för barn som placeras i familjehem och lagstiftning är också på gång inom området. Ett förstärkt barn-rättsperspektiv är välkommet och det återspeglas även i riktlinjerna. Ett viktigt utvecklingsområde framåt är att utarbeta arbets-sätt och rutiner för barn och unga i samhällsvårds rätt att vara delaktiga i vården, komma till tals samt kunna rapportera missförhållanden.

Vi vill poängtera att vi gärna sett ett förtydligande i riktlinjerna om att syskon ska placeras tillsammans om möjligt, att barn inte ska behöva skiljas från hela sin familj vid en placering är något som barn i samhällsvården själv rapporterat som viktigt. Vidare står detta i handboken från Socialstyrelsen men vi hade gärna sett att även förvaltningen betonat detta i riktlinjerna. Detta tänker vi också kan underlätta att värna om barnens kulturella identitet. I och med detta välkomnar vi även släkting- eller närstående hem, men vi vill här betona att det är särskilt viktigt under att under utredningen och introduktionen säkerställa att familjehemmet inte låter vårdnadshavare träffa barnet mer än vad socialtjänsten anser är bra för barnet.

Vi ställer oss frågande till varför det inte framkommer i riktlinjerna att familjehem inte får ta emot placeringar om de har egna biologiska barn som är yngre än tre år, men får ta emot två placerade barn yngre än tre år samtidigt. Ett barn som placeras i familjehem behöver minst lika mycket tid och energi som ett biologiskt barn. Vi har lyft den här frågan tidigare men vi har inte fått något tydligt svar. Vi önskar återkoppling om varför denna regel finns, hur den motiveras och varför den inte framkommer i riktlinjerna. Om regeln har tagits bort i revideringen av riktlinjerna önskar vi få veta hur resonemanget har gått.

Skolan är en viktig plats för många barn som har det svårt hemma och en god skolgång innebär ofta bättre självförtroende och bättre psykisk hälsa hos barnet. Vi ställer oss dock frågande till att det i riktlinjerna står att särskild vikt ska läggas vid att vara en god skolförälder av flera anledningar. Skrivningen kan leda till svåra bedömningar om vad det innebär att vara en god skolförälder, och det är viktigt att komma ihåg att barn som placeras kan ha många olika problemområden utöver skolan. Bedömningen om vad som är särskilt viktigt för det enskilda barnet bör avgöras av respektive socialsekreterare i vårdplanen. För vissa barn i familjehem kan det vara viktigare med personer som ger trygghet, stabilitet och känslomässigt stöd till barnet, även om det såklart inte utesluter att de också kan och bör vara bra skolföräldrar.

I utredningen av ett familjehem anser vi att det är viktigt att socialsekreteraren alltid frågar hur ett familjehem ställer sig till att ta emot barn av olika åldrar, kön, religion, sexuell läggning eller identitet. I dagsläget framgår det inte alltid tydligt huruvida dessa frågor kommer på tal under utredningen och vi ser självklart ett värde i att dessa frågor ställs till varje familjehem, inget barn ska riskera att hamna i ett hem som inte accepterar barnet för vem barnet är.

Vi anser att det för barnens bästa bör upprättas ett register över olämpliga familjehem och det är glädjande att staden just nu i alla fall ser över frågan hur man internt kan hantera den. Det är orimligt att detta inte finns redan idag, det blir dessutom än lättare för olämpliga familjehem att få nya uppdrag när antalet aktörer i dagsläget är många. Detta arbete bör staden prioritera högt så att barn inte riskerar att placeras i ett familjehem som gör mer skada än nytta. Vi anser att all jour- och familjehemsvård ska gå via kommunen då detta är myndighetsutövning samt att privata hem inte ska användas i staden. Vi hoppas också att staden vidare arbetar med att förbättra kvalitén och egenkontrollen för familjehemsvården då det fortfarande är så att få vårdnadsöverflyttar görs och senaste året minskade till antalet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Anders Göransson m.fl. (S) och Frida Nehrfors Hultén m.fl. (V) enligt följande.

De nya riktlinjerna gällande familjehemsvård för barn och unga är generellt i positiv riktning. En särskilt viktig skyddsfaktor är vikten av obruten skolgång och att den fullföljs. Barns och ungas rätt att komma till tals inför en placering är oerhörd viktig att beakta. Närhetsprincipen på 10 mil fyller dock inte riktigt sitt syfte när det kommer till de barn och unga vars bästa inte är att brytas upp ifrån skolgång och umgänge.

Intentionen i den svenska sociallagstiftningen är att barn ska återförenas med sina biologiska föräldrar när syftet med vården har uppnåtts. Men med beaktande av barnets behov av en stabil och trygg uppväxt, är inte alltid en återförening till barnets bästa. Det är av vikt att inte föräldrars rätt och skyldigheter att sörja för sitt barns välbefinnande åsidosätts, men det ska inte tillåtas gå före barnets rätt till en stabil och trygg uppväxt. Huvudfokus i detta läge borde vara att ge barnen en trygg uppväxt snarare än att fokusera på att återförenas med sina biologiska föräldrar.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V) enligt följande.

I de nya riktlinjerna för familjehemsvård för barn och unga finns flera nya förbättringar för barn som placeras i familjehem och ny lagstiftning är också på gång inom området. Ett förstärkt barnrättsperspektiv är välkommet och det återspeglas även i riktlinjerna. Ett viktigt utvecklingsområde framåt är att utarbeta arbetssätt och rutiner för barn och unga i samhällsvårds rätt att vara delaktiga i vården, komma till tals samt kunna rapportera missförhållanden.

Vi vill poängtera att vi gärna sett ett förtydligande i riktlinjerna om att syskon ska placeras tillsammans om möjligt, att barn inte ska behöva skiljas från hela sin familj vid en placering är något som barn i samhällsvården själv rapporterat som viktigt. Vidare står detta i handboken från Socialstyrelsen men vi hade gärna sett att även förvaltningen betonat detta i riktlinjerna. Detta tänker vi också kan underlätta att värna om barnens kulturella identitet. I och med detta välkomnar vi även släkting- eller närstående, men vi vill här betona att det är särskilt viktigt under utredningen och introduktionen säkerställa att familjehemmet inte låter vårdnadshavare träffa barnet mer än vad socialtjänsten anser är bra för barnet.

Vi ställer oss frågande till varför det inte framkommer i riktlinjerna att familjehem inte får ta emot placeringar om de har egna biologiska barn som är yngre än tre år, men får ta emot två placerade barn yngre än tre år samtidigt. Ett barn som placeras i familjehem behöver minst lika mycket tid och energi som ett biologiskt barn. Vi har lyft den här frågan tidigare men vi har inte fått något tydligt svar. Vi önskar återkoppling om varför denna regel finns, hur den motiveras och varför den inte framkommer i riktlinjerna. Om regeln har tagits bort i revideringen av riktlinjerna önskar vi få veta hur resonemanget har gått.

Skolan är en viktig plats för många barn som har det svårt hemma och en god skolgång innebär ofta bättre självförtroende och bättre psykisk hälsa hos barnet. Vi ställer oss dock frågande till att det i riktlinjerna står att särskild vikt ska läggas vid att vara en god skolförälder av flera anledningar. Skrivningen kan leda till svåra bedömningar om vad det innebär att vara en god skolförälder, och det är viktigt att komma ihåg att barn som placeras kan ha många olika problemområden utöver skolan. Bedömningen om vad som är särskilt viktigt för det enskilda barnet bör avgöras av respektive socialsekreterare i vårdplanen. För vissa barn i familjehem kan det vara viktigare med personer som ger trygghet, stabilitet och känslomässigt stöd till barnet, även om det såklart inte utesluter att de också kan och bör vara bra skolföräldrar.

I utredningen av ett familjehem anser vi att det är viktigt att socialsekreteraren alltid frågar hur ett familjehem ställer sig till att ta emot barn av olika åldrar, kön, religion, sexuell läggning eller identitet. I dagsläget framgår det inte alltid tydligt huruvida dessa frågor kommer på tal under utredningen och vi ser självklart ett värde i att dessa frågor ställs till varje familjehem, inget barn ska riskera att hamna i ett hem som inte accepterar barnet för vem barnet är.

Vi anser att det för barnens bästa bör upprättas ett register över olämpliga familjehem och det är glädjande att staden just nu i alla fall ser över frågan hur man internt kan hantera den. Det är orimligt att detta inte finns redan idag, det blir dessutom än lät-

tare för olämpliga familjehem att få nya uppdrag när antalet aktörer i dagsläget är många. Detta arbete bör staden prioritera högt så att barn inte riskerar att placeras i ett familjehem som gör mer skada än nytta. Vi anser att all jour- och familjehemsvård ska gå via kommunen då detta är myndighetsutövning samt att privata hem inte ska användas i staden. Vi hoppas också att staden vidare arbetar med att förbättra kvalitén och egenkontrollen för familjehemsvården då det fortfarande är så att få vårdnadsöverflyttar görs och senaste året minskade till antalet.